

de genade werd geschonken, dat zij tot de ware kerk terug mochten keeren, zeggen: mea culpa, Mijne schuld. En wij willen hopen, dat God ons die schuld om Christus wille zal vergeven. Hij heeft er voor betaald.

Maar schuldbelijden, omdat God ons genadig is geweest?

Omdat Hij weer een wederkeer tot de gehoorzaamheid heeft gegeven? Daar is nog een reden tot schuldbelijden voor Gods aangezicht. Deze, dat wij nog vaak zoo onwillig zijn, om, nu de Heere ons in de kerk gehoorzaam maakte en ons weer een rijke prediking schonk, waarover wij ons niet genoeg kunnen verblijden, deze gehoorzaamheid in heel ons leven, voor al ons bouwen met hout en hooi en stoppen in velerlei organisatie, door te trekken, omdat dat ons offers kost. De echte reformatie is niet goedkoop, vooral niet voor ons, die zoo verre reeds afgeden. Daar is veel zelfverloochening voor noodig.

En zouden wij nu de reformatie in ons leven stopzetten, luisteren naar diegenen, die dan spreken van radicalisme en extremisme en meer van die booze woorden, en met een arm zondaarsgezicht naderen tot de bedervers der kerk en zeggen: laat ons gezamenlijk schuld belijden? Dat zou wel heel erg zijn.

De eenvoudige kinderen Gods denken er dan ook niet aan. Niet omdat zij niet altijd schuld willen belijden, als zij werkelijk iemand kwaad hebben gedaan, maar omdat zij het als een groote zonde zien, dat zij schuld zouden belijden, omdat zij door Gods genade getrouw en gehoorzaam mochten zijn. Zij zullen gaarne zien, dat ook zij, die ons uitwierpen en hiervoor nog altijd God danken, zouden willen meewerken om het gebeuren in onze gereformeerde kerken zoo duidelijk mogelijk zichtbaar te maken. Dat zou helpen. Want dan zou een ieder waarlijk weten wat er is geschied. En hebben wij daartoe niet juist opgewekt? Maar juist dat verzoek werd afgewezen.

Dan zou de schuld worden gekend. En daarna kon een oprecht schuldbelijden mogelijk zijn.

Met hartelijke groeten en heilbiede uw toegeneegen

MARNIX.

PERSSCHOUW

Ds H. A. Stel over het voorstel Assen.

Ds H. A. Stel schrijft in K'b, Z.H. Zuid:

Hoe hebben de Synod. gebonden kerken nu deze kans van twee jaren benut? Ze hebben die schoon voorbij laten gaan en alleen maar wat gehakketakt over het „voorzakende alleen schriftelijk“.

Ze hebben gebeden tot de Heere opdat Hij onder ons, vrijgemaakten van hun zondige daden, een Geest der bekering zou zenden, maar vergeten, dat die Geest door het Woord komt, waarnaar wij hun toegesegd hebben, bereidwilligheid te willen luisteren. Zij hebben twee jaar lang een beroep gedaan op de bereidwilligheid des Heeren, van Wien ten diepste alle bekering is. Maar dit beroep was schijn, want zij wilden 's Heeren mede-arbeiders niet zijn, ondanks de kans die ze hadden, om n.l. met het Woord, van hun kant gezegd „desnoeds voorzaksende alleen schriftelijk“, hun „zondaren“, die zich daarvoor bereid hielden nogmaals te overtuigen van hun zonde.

Kort en goed: Zij hebben twee jaren lang geweigerd om over de eigenlijke oorzaken der breuk te spreken met ons.

Dit constateert de kerkeraad van Assen heel terecht. En dan zegt hij niet: laat ons nu dus maar ophouden, want zij blijken niet te willen. Dan zegt deze kerkeraad wel: laat ons met een allerlaatste appèl nog éénmaal naar ze toetreden, nu als Synode, dus als kerken allen tezamen en dan zeggen: zo hebt gij gehandeld met ons destijds; staat ge er nu nog achter, of is uw gedachte over de juistheid van toen misschien anders.

En als ze er dan nu nog niet op in willen gaan, dan zegt de kerkeraad van Assen, zet dan een punt.

Wie zou één kwaad woord, één verkeerde gedachte kunnen aanwijzen in dit verzoek van Assen.

Onze Synode hore naar deze stem en neme zo haar besluit.

K. S.

Waarom wilt U zóó?

Uit Ons Kbl. (prov. Utrecht):

A en B willen samen naar Amsterdam. Maar A wil op de fiets en B wil met de trein. A zegt nu: ik merk het al: Jij wil niet met mij naar Amsterdam.

Maar B zegt: ik merk het al: Jij wil niet met mij naar Amsterdam.

Dwazen zult gij zeggen. Als A nu eens zeide waarom hij met de fiets wil en B waarom hij met de trein wil.

Weinu, als men vandaag nu ook eens luisterde naar de argumenten, waarom de een zegt: voorzaksende schriftelijke samenspreking en de andere zegt: alleen mondelinge samenspreking. Immers uit de argumenten zal moeten blijken wie werkelijk de eenheid begeert.

De brochure van Ds B. A. Bos,

K. S.

Ds E. T. v. d. Born: is de kerk wel gescheurd, ds Bos?

In Ons Kbl. (prov. Utrecht) ds E. T. v. d. Born:

Ds Bos kan met mij, en wij kunnen met elkaar weten, dat de kerk, waarvan de Schrift en de Belijdenis spreken, nog nooit gescheurd is, en ook nimmer gescheurd kan worden. Van deze kerk belijden we toch, dat „de Zone Gods uit het ganse menselijke geslacht zich een gemeente tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Geest en Woord in enigheid des waren geloofs, van den beginne der wereld tot het einde, vergadert, beschermt

en onderhoudt, en dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig blijven zal“.

Maar een heel andere vraag is blijv., of er ook gelovigen zijn, die deze kerk niet zoeken, of niet zoeken willen, of zichzelf van deze kerk losscheuren, of eigenwillig vergaderen. En ook is het een geheel andere vraag, of er zijn, die „onder den Christelijken naam onchristelijke leer of leven voeren, en blijv. een revolutie in de kerk aanrichten. En ook is het een geheel andere vraag, of er mensen zijn, die deze kerk in deze wereld onder hun macht en hiërarchie brengen, en alsoo heerschappij voeren over het erfdeel des Heeren. Daarom zeiden onze vaders in 1517 niet „de kerk is gescheurd“, maar zij zeiden „de kerk van Christus is gekomen onder de hiërarchie van den Paus, en zij riepen allen, die den Heere Christus liefhadden, in onverderfelijkheid, op om zich vrij te maken van deze hiërarchie, en zich af te scheiden van degenen, die niet van de kerk waren. En in 1834 zeiden onze vaders in ons vaderland niet „de kerk is gescheurd“, maar zij zeiden „de kerk is bijna tot niet gekomen onder het staatscreatuur van Willem I, en zij riepen allen, die in ons vaderland den Heere Christus liefhadden, in onverderfelijkheid, op om zich vrij te maken van dit juk, en zich weer bij de ware kerk te voegen, die er was, er is en zijn zal, „omdat Christus zonder onderganen niet zijn kan“!

En deze simpele geloofsverweging, dat de kerk nog nimmer gescheurd is, en nooit gescheurd kan worden, en Ds Bos toch zeer nadrukkelijk over die kerk wil spreken, gezien de teksten, waaraan hij gedacht wil hebben, deze simpele geloofsverweging doet mij nu vragen: Waar is hier de concrete aanklacht?

Ds v. d. Born's vervolg inzake ds Bos.

Ds E. T. v. d. Born vervolgt in het nummer van „Ons Kbl.“ van een week later:

Ds Bos maakt geen onderscheid meer. Maar nu ontwijkt hij precies de kwestie, waar het om gaat. Namelijk de kwestie der vrijmaking. Of deze daad van vrijmaking opkwam uit de gehoorzaamheid aan God, uit het zoeken van Zijn normen, uit het vragen naar Zijn wet. Ja, of deze daad van vrijmaking opkwam uit het zoeken van de ware kerk van alle tijden en alle eeuwen, en van hare kenmerken. Of wij, in den engpas gedreven door Synodale uitspraken, niet anders konden dan den Heere volgen, en onzen hals buigen onder 't juk van Christus door een acte van vrijmaking, precies zoals in 1834 blijv. En nu baat het Ds Bos niet meer, als hij een paar bladzijden verder nog poogt om die vrijmaking te redden door te zeggen, dat hij „onze zaaksgerechtigheid voor God meent te moeten handhaven“. Hij heeft ons eerst met elkaar, uitwerpers en vrijgemaakten, onder één noemer gebracht als „kerkscheurders“, en dus daarmee ook de vrijmaking zelf onder het oordeel des Heeren geplaatst.

Verder:

Het komt wel vele mensen in het geveel, om ons allen onder één noemer te brengen — kerkscheurders — MAAR WAAR IS HET WERK GODS IN 1944? Ds Bos? Dat werk Gods, dat Hij in Zijn genade deed, dat werk Gods VAAGT GIJ EENVOUDIG WEG MET UW FATALE PROBLEEMSTELLING. En zie, dat vind ik nu verschrikkelijk, want nu geeft gij God de eer niet, Die Zich onzer heeft ontfermd. Gesteld, dat er in 1944 niemand trouw was geweest, en wij ons allen hadden laten binden, waar de Heere niet bond, en ons allen hadden gebogen onder een nieuwe kerkelijke hiërarchie, en de ganse Gereformeerde Kerk van het „heilspoor“ was afgegaan, en de ganse Gereformeerde Kerk „bewust zijn wetten schond“, ja wat dan? Was het dan niet benauid geworden? Maar als God nog ogen opent, en harten verlicht, en tot geloof en trouw bekwaaamt, en Zich alsoo over Zijn kerk ontfermt — waarom plaatst gij dan vandaag gehoorzamen en ongehoorzamen, getrouwen en ontrouwen onder éénzelfden noemer van „kerkscheurders“.

Alsmede:

Gij zegt wel, dat NIEMAND onzer het hoofd kan opheffen voor God, omdat „de kerk gescheurd is“, en toch weet ik, dat er zijn, die dat wel doen, en die zich DEN ZEGEN der vrijmaking niet KUNNEN laten ontneemen, omdat zij dan den Heere Zijn eer niet meer zouden geven, dat HIJ HEN VRIJMAAKTE, en HIJ HEN DE WARE KERK DEED ZOEKEN in het uur, toen de Geref. Kerken zogenaamd scheurden! En deze duizenden eenvoudigen, die simpel gehoorzaam waren in dat crisis-uur der KERK, deze duizenden eenvoudigen mogen door U niet, en door niemand als „kerkscheurders“ getypeerd worden, die „voor het aangezicht des Heeren hebben te belijden..... dat de Kerkscheuring, die heeft plaatsgevonden, een zeer zware zonde is, wijl ze niet anders valt te kenmerken dan als een verbrekking van het éne, door den Heiligen Geest bezielde, lichaam van Christus. En als niemand onzer hun zaaksgerechtigheid meer zou verdedigen, dan zal de Heere het Zelf doen. Hij heeft immers de rechtvaardigen lief? Het is Uw fatale probleemstelling — allemaal kerkscheurders — welke zich hier wrekt. Want nu krijgt de Heere Zijn eer niet.

K. S.

„Neef Henk“ over voorslag-ds B. A. Bos.

„Neef Henk“, die wekelijks „een krabbel“ schrijft in Ons Kbl. (prov. Utr.):

Eén ding mogen wij daarbij niet vergeten: de zonde van kerkbederf moet eerst worden uitgerooid, met wortel en tak. Als dat niet gebeurt, dan is de kerk geen kerk meer, maar wordt zij permanent een bondgenote van Satan.

Dat is NIET, wat men in synodalen kring noemt, de zucht om voor de volle honderd procent gelijk te krijgen. Neen, het gaat niet om ons en ons kleinsamenlijk gelijk. Maar het gaat om de handhaving van de Majesteit van het Recht van Jezus Christus over Zijn Kerk. Daar mag niet aan worden getornd en daar mag geen millimeter van worden afgedaan. Op den weg van doorgaande reformatie mogen wij niet den weg terug

gaan. Als men dat van ons verlangt, dan kunnen we maar één antwoord geven: ONMOGELIJK. In dat geval is er maar één vorm van hereniging denkbaar en wel: Vrijmaking. Vrijmaking van de kerkzonden, opdat de Kerk de merktekenen der ware Kerk niet verlieze en alsoo vervalle tot een bondgenote van Satan.

K. S.

Classis Zwolle over voorslag Ds B. A. Bos.

Uit het verslag der classis Zwolle:

Bij het laatste punt wordt de instructie van Emmeloord behandeld. Deze kerk ziet gaarne de weg tot mondelinge samenspreking opengesteld, maar dan zo, dat daarin niet tot uitdrukking komt de particuliere mening van personen, maar dat het gesprokene resulteert in een oordeel der deputaten; terwijl van het gesprokene een stenografisch verslag wordt gemaakt ter informatie van de kerken. Met deze instructie wordt gecombineerd een voorstel van ds Selles: „zo mogelijk met medewerking van de Part. Syn. er bij de Gen. Syn. op aan te dringen dat de Synode deputaten voor de samenspreking concrete punten, aansluitend op de concrete feiten aangeve, waarover samenspreking, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, moet worden gevoerd, maar dan zo“..... enz.

Dit voorstel wordt verworpen. Aangenomen wordt wat de kerk van Kampen voorstelde: „De classis besluite, dat de Part. Syn. aan de Gen. Syn. voorstelle dat de deputaten voor contact met de Syn. geb. kerken, gebonden blijven aan de instructie die hun in 1946 verstrekt werd, opdat a.) het recht des Heren over de kerken blijve bediend, b.) het kerkvolk met deze dingen kan blijven meeleven, c.) het ambt der gelovigen daardoor kan blijven functioneren.“

K. S.

Ds D. K. Wielenga over voorslag ds B. A. Bos.

In „De Schaapskool“ schrijft ds D. K. Wielenga:

Er is een merkwaardige verwarring der geesten openbaar geworden. Laat ons evenwel zakelijk de kwesties en de behandeling ervan zien.

Ik wil reeds bij voorbaat uitspreken dat ik het met de argumentatie van K. S. volmaakt eens ben.

Het gaat zulver en alleen hierom: is er inderdaad mogelijkheid om met de deputaten van de gebonden kerken te spreken en te onderhandelen op de wijze die zij voorstaan? En dan zeg ik: NEEN, DRIEMAAL, NEEN.

Sprekende over het boek van ds H. J. Schilder, zegt ds Wielenga:

Het is onwederlegbaar. Zo onwederlegbaar dat de „gebonden“ pers er in alle talen over zwijgt. Ja, allicht, hiertegen is dan ook niets in te brengen. In dit door en door eerlijke en zakelijke boek, en daarom des te vromer, is zo klaar als de dag aan te wijzen wat ons gescheiden houdt.

Men zwijgt deze documentatie-reeds dood, maar die het doen viegen nu in hoogmoedige artikelen als van dr H. N. Ridderbos des te verwoeder af op den man, die vóór een kandidaat kon worden afgewezen heeft gewaarachuwd: pas op, als ge begint te binden, dan geeft dat ongelukken. Ze roepen dan: „actie“, dat allersappigste woordje. Ik noem liever (nerveuze) actie dat dwaze drift-reactie-tje bij wijze van synodale oekase nummer zóó veel: mag deze man dreigen? Auteur Dijk, onderteekenaars Berkouwer plus andere moderamenleden. — Nog een ander documentatiestuk:

Ik breng in herinnering het boek van ds Janssen over De Feitelijke Toedracht. Een kostelijk boek. Wie het leest weet weer precies de FEITEN. Het is een door en door zakelijk boek, en daarom des te vromer. Want vroomheid gaat onvermijdelijk gepaard met waarheid en zakelijkheid. Anders is het vroompraterij.

Wie nu de FEITEN weer raadpleegt, wie zijn geheugen weer opfrist, die weet precies waar het om gaat: De weg tot samenspreking is muurvast toegesloten.

Verder:

In het licht van de nuchtere feiten alleen al is het onmogelijk om te herroepen wat de synode in 1946 voor het aangezicht des Heeren heeft uitgesproken: dat inwilliging van het tot haar gekomen verzoek in de daaraan bijkens zijn tekst gegeven vorm van Godswege ons verboden wordt als zondig, schadelijk, gevaarlijk en zinloos. Lees deze conclusie, na serieus te hebben kennisgenomen van de voorafgaande constatering en van het gehele rapport der commissie.

Ik was ter synode toen dit behandeld werd en ik geloof dat elk woord verantwoord is en vandaag moet gehandhaafd worden. Tenzij de deputaten in hun officieel rapport nieuw licht zouden moeten ontsteken. Maar ik voor mij kan nog niet zien dat dat mogelijk is.

Ik geloof dat we rond en klaar moeten uitspreken dat op dit ogenblik in de gegeven situatie het dwaas en tijd vermorsen en geld verspillen is om met de gebonden kerken te gaan samenspreken. Dat is onzakelijk en dus niet vroom. God vraagt oprechtheid en waarheid in deze besprekingen. Het gaat om Zijn Woord en om Christus' Kerk, ja, het gaat om de waarachtigheid Gods in Zijn spreken, ja, om de Waarachtige Zelf. Om Zijns Naamswil mogen we niet de feiten laten liggen. Maar zijn we geroepen tot bekering. Neem de besluiten en de bindingen terug. Ze gaan BOVEN de Schrift uit. Herroep de schorsingen en afzettingen. En zo niet, dan is er geen BASIS van gesprek tussen wat men dan gelleft te noemen kerken. Het kan eenvoudig niet.

Ik herinner aan mijn eigen schorsing door de classis Rotterdam.

En het afschrift van de mededeling daarvan aan alle kerken in ons land heb ik elke Zondag bij mij op de kansel, het afschrift ligt in mijn preekboekje. Ik vergeet het niet, en mag het niet vergeten. Ik ben geschorst als scheurmaker met andere ouderlingen van Capelle aan den IJssel. Zal ik dat mogen vergeten? Neen. Wegens zonde van Scheurmaking geschorst. Wist men niet wat men doen ging op die sombere wintermiddag van 15

Decem
des me
dat me
gaan d
de bro
in naam

Wij e
handeli
kerken
van br
aan de
reeds b
forme
Wat
dag
haanf
Dat is
tije en
deze v
Het
Waara
wordt e
ellende
bidden.

De geb

Br H. J.

In „De
Wijn ove
Bos' opw
ginnen z
over Gro
synodoer
raden teg
heette ha
keraden

Geste
een der
wie zal
williging
Tot alle
of tot d
dam-Ce
Deputa
kerkeng

Even v

Geste
Centrum
bonden
en die P
de bench
herenigt
behande
de orde
dam te
moeten
bonden
Rotterda
steeds e
evenzeer
derking
erkennin
den. Ver
tiging is
leen van
op dat
bindend
rechtelij
en grou
En dan
vrijmak
tijds doe
woordur
dere ver
moet he
gen en
men hee

Voorts:
Het b
gedaan
ambtsdr
kerkelijk
schorst!
men dit
zijn dan
besluite
zou, dat
den. Me
kerken e
lang niet
worden g
zigheid
dat uit a
argumen
te doen
of althar
Het vo
lijk niet.
Zie: in
jaagt, d
te verkr

Vervolgen

Zijn P
ga, om
doeld, af
moed en
gen van
den van
quanties
waartoe
derd door
streden b
zijn gewe

Conclusi
vaardbaar.